

Mezinárodní projekt proti totalitě

MENE TEKEL

XVIII. ročník

24. února - 2. března 2025

Záštita

RNDr. Jitka Seitlová,
místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR

Jan Korseska,
starosta městské části Praha 2

Mene Tekel

mezinárodní
projekt
proti
totalitě

Multižánrový projekt Mene Tekel se zabývá obdobím nesvobody i aktuálními tématy, prezentuje výstupy historiků i uměleckou reflexi.

Spolupracuje s odbornými a paměťovými institucemi, s velvyslanectvími, ministerstvy, školami všech stupňů a s osobnostmi napříč obory.

Autory projektu jsou Daniela a Jan Řeřichovi,
organizátorem Umění bez bariér, z. s.

Logem festivalu se stal památník obětem komunismu Znovuukřížovaný českého sochaře Josefa Randy (1933–2005) v kanadském Masaryktownu.

Festival během své existence realizoval zhruba 600 programů,
zdarma přístupných široké veřejnosti.

V letech 2015–2019 byla v součinnosti s ministerstvem kultury udělována v rámci Mene Tekel rezortní cena Dáma, Rytíř a Mecenáš české kultury osobnostem, které svým dílem i životem prokázaly výrazný podíl na rozvoji duchovních, etických a kulturních hodnot ve společnosti.

UMĚNÍ
BEZ
BARIÉR

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 2

ústav pro studium
totalitních režimů

Program

Mene Tekel

Neděle 23. 2.

Prolog festivalu

10.00 Čestné vojenské pohřebiště Ústředního hřbitova v Brně – slavnostní odhalení pamětní desky Petru Křivkovi

V roce 1951 byl v politickém procesu komunistickým režimem odsouzen a popraven Petr Křivka, hrdina tří odbojů.

Připravilo Sdružení Paměť ve spolupráci s městem Brno.

Pondělí 24. 2.

park náměstí Míru, Praha 2 – výstava Komunismus a jeho epocha

Komunistické přísliby spásy a zářné budoucnosti si našly miliony stoupenců po celém světě. Zároveň se ale proměnily v noční můru pro další miliony lidí, kteří se stali oběťmi násilných komunistických režimů.

Výstava, kterou připravil Ústav pro studium totalitních režimů, potrvá do 3. března.

13.00 bazilika sv. Ludmily, náměstí Míru, Praha 2 – vernisáž výstavy TIGRID: novinář, exulant a politik

Výstavu otevře předseda kulturního výboru Zastupitelstva hlavního města Prahy Jan Wolf.

Expozici o životních osudech, činnosti a tvorbě významné osobnosti československých a českých dějin připravilo Muzeum paměti XX. století.

Život Pavla Tigrida (1917–2003) výrazně ovlivnily velké zlomy 20. století. Dvakrát odešel do exilu a dvakrát se vrátil do vlasti. Na počátku padesátých let byl vedoucím československé redakce Rádía Svobodná Evropa v Mnichově. V letech 1994–1995 zastával post ministra kultury České republiky.

V roce 2017 obdržel v rámci festivalu Mene Tekel cenu Rytíř české kultury in memoriam.

Výstava potrvá do 23. března.

15.00 kostel sv. Ignáce, Karlovo náměstí, Praha 2 – vernisáž výstavy Překonej stěnu smrti

Výstava připomínající příběh československé železné opony je doplněna o výtvarné a literární práce studentů Gymnázia Moravské Budějovice a Střední uměleckoprůmyslové školy Jihlava-Helenín.

Připravilo Sdružení Paměť.

Výstava potrvá do 23. března.

20.30 Kino Mat, Karlovo náměstí, Praha 2 – zahájení festivalu, česká premiéra dokumentu Nejsem zlý člověk (2024, ČR, SR, Bulharsko)

O rozkazu je známo, že výběr neexistuje. Je to ale pravda? Příběh Kolyi, který se jako devatenáctiletý bulharský voják zúčastnil vpádu okupačních vojsk do Československa, je ukázkou toho, kdy jsou přesvědčení, vůle a síla člověka zlomeny rozhodnutím velmoci. Po více než půlstoletí se vrací do Prahy, tentokrát je vítán jako host.

Konfrontace s pamětníkem události, Čechem Martinem, otevírá nepoznané lidské pocity, přičemž každá strana ví, že není špatným člověkem.

Zúčastní se filmová delegace.

Slavnostním večerem provází herečka Debora Štolbová.

Rezervace na info@menetekel.cz.

Dokumentární film, 70 minut, 2024

Scénář a režie Nadya Todorova, kamera Maria Tsvetkova, koprodukce Nukleon Frame
Peter Poch, Adéla Konečná, Vojtěch Konečný

Úterý 25. 2.

10.30 Nerudova ulice – pietní shromáždění u příležitosti 77. výročí pochodu studentů za svobodu a demokracii na Pražský hrad dne 25. února 1948

Ve spolupráci se Senátem PČR a Pražským akademickým klubem 48.

14.00 Hlavní sál Senátu PČR – mezinárodní konference Poválečný vývoj v Evropě po roce 1945

Pod záštitou místopředsedkyně Senátu RNDr. Jitky Seitlové.

Moderuje PhDr. Petr Kostka.

Vystoupí:

J.E. Rolandas Kačinskas, velvyslanec Litevské republiky v ČR – *Post-war Europe: Different Histories, Different Lessons. Will We Learn Ours Today?*

Dr. Gatis Krūmiņš, Lotyšská republika, senior researcher,

Vidzeme University of Applied Sciences – *The Stolen Future: Decades of Soviet Occupation and Latvia*

prof. JUDr. Jan Kuklík, Dr.Sc., prorektor Univerzity Karlovy – *Jaké Československo se obnovilo v roce 1945?*

prof. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D., děkan Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity – *25. únor z hlediska dlouhodobých tradic české a československé politiky*
PhDr. Petr Blažek, Ph.D., ředitel Muzea paměti XX. století, a PhDr. Alena Šimánková, Národní archiv – *Ostatky politických vězňů na Ďáblickém hřbitově po roce 1948*
PhDr. Jan Roubínek, ředitel Památníku Terezín – *„Terezín v nás. Kdo změnil koho?*

Jak odchýlil poválečný výklad našich dějin směřování Památníku Terežín?‘‘

O společenské roli naší paměťové instituce.

Leo Židek, politický vězeň 50. let – *Ohrožená demokracie*

doc. PhDr. Ladislav Kudrna, Ph.D., ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů

– *Vliv helsinského paktu na sjednocení československé opozice*

PhDr. Prokop Tomek, Ph.D., zástupce ředitele odboru historicko-dokumentačního,

Vojenský historický ústav – *Vliv poválečného vývoje na československé vojenství*

PhDr. Aleš Kýr, vedoucí Kabinetu dokumentace a historie Vězeňské služby ČR

– *Poválečné změny v československém vězeňství v letech 1945–1965*

Na závěr projekce dokumentárního filmu *Čechoslovák Sergej Vojcechovský*, odkrývajícího fascinující příběh muže, jehož život se proplétal s dramatickými dějinami 20. století.

(Muzeum paměti XX. století, 2024, režie Ludvík Franc, 26 min.)

V Hlavním sále retrospektivní výstava *Mene Tekel ve fotografiích*.

Konference bude streamována.

Akreditace: info@menetekel.cz

Středa 26. 2.

19.00 Knihovna Václava Havla, Praha 1 – pořad Vězeňská poezie od Karla Pecky po Ivana M. Jirouse.

V rámci komponovaného pořadu bude představen fenomén vězeňské poezie z komunistických pracovních táborů a věznic let 1948–1989. Autorky pořadu, literární historičky Barbora Čiháková a Petra Loučová, Ústav pro českou literaturu AV ČR, se zaměří na různé podoby tohoto specifického žánru. Rovněž přiblíží osudy vybraných autorů, mezi nimiž byli jak zavedení básníci, tak tvůrci začínající, ale i dnes neznámí političtí vězni a vězeňkyně.

Vybrané ukázky přečte rozhlasový publicista David Hertl, autor pořadů Potréty či Archiv Plus.

Čtvrtek 27. 2.

10.00 Ústav pro studium totalitních režimů, Palác Archa, Na Poříčí 1047/26, Praha 1

– **Den ÚSTR: komentovaná prezentace vybraných publikací a diskuze**

Mgr. Petr Mallota – *Popravení z politických důvodů v komunistickém Československu*

Mgr. Jan Vajskebr, Mgr. Jan Zumr, Ph.D. – *Gestapo. Velitelský sbor tajné státní policie v Protektorátu Čechy a Morava*

Jan Horník – *Západ musí být zničen. Putin naplňuje Duginovy mesianistické vize*

14.00 Kino Mat, Karlovo náměstí, Praha 2 – přehlídka krátkých filmů studentů Akademie Michael

Prezentace filmů z ateliéru filmu Akademie Michael, které vynikají originálním uměleckým stylem a rozmanitými filmovými přístupy.

Dramaturgie Veronika Kührová, Vladimír Michálek.

Za účasti autorů filmů.

Filip Špinka – *Hrobník* (7 min.)

Artem Makarov, Ruby Běhalová – *Sledovaná* (9 min.)

Jana Švadlenková – *Toxic* (11 min.)

Kryštof Kindl – *Rozluka* (21 min.)

Dominick Ross – *Střídání ve stínu* (8 min.)

Petr Hlouška – *Trifenydyl* (14 min.)

Eliška Jarošová – *Mechanismy* (8 min.)

Karolina Zagranichik – *Traumatape* (6 min.)

Dominik Kalivoda – *První večere* (13 min.)

Tadeáš Skrbek – *Betonová džungle* (5 min.)

Pátek 28. 2.

15.00 Vrchní soud v Praze na Pankráci, Praha 4 – rekonstrukce procesu

Studenti Právnické fakulty UK pod vedením režiséra Víta Mazánka představí rekonstrukci procesu, který se odehrál v roce 1952 před Státním soudem v Praze. Vybraný proces reprezentuje snahu komunistického režimu likvidovat sektor soukromého zemědělství a osoby, které jej představovaly – tzv. kulaky. V procesu s kulaky na Berounsku padaly vysoké tresty, a dokonce jeden trest nejvyšší.

Unikátní formát divadla faktu navazuje na rekonstrukce vedené dříve v rámci festivalu

Mene Tekel režisérem Janem Řeřichou.

Při přípravě představení čerpali studenti z originálních archivních pramenů.

Ve spolupráci s Právnickou fakultou UK, Ústavem pro studium totalitních režimů a Národním archivem.

19.00 Novoměstská radnice, Praha 2 – jazzový koncert

Jazz jako symbol svobody nebude chybět ani na 18. ročníku Mene Tekel. Vystoupí **Big Band Vyšší odborné školy a Konzervatoře Jaroslava Ježka**.

Moderní jazzový big band začal působit v roce 2005 pod vedením profesora Milana Svobody. Během své existence koncertoval na mnoha českých i zahraničních festivalech, kde získal řadu ocenění. Milan Svoboda patří mezi přední osobnosti české hudební scény. Jeho tvůrčí záběr, jako skladatele a dirigenta, je velmi široký, od moderního jazzu přes muzikál, filmovou a scénickou hudbu až k soudobé hudbě vážné.

Koncert spolupořádá městská část Praha 2.

Dramaturgická spolupráce Ing. Jaroslav Šolc.
Rezervace info@menetekel.cz.

Neděle 2. 3.

14.00 kostel sv. Ignáce, Praha 2, Karlovo náměstí – ekumenická bohoslužba za obětí totalit

Vystoupí sbor Arcibiskupského gymnázia Praha pod vedením Mgr. Anny Würtherlové.
Ceremonii bohoslužby připravili P. František Hylmar SJ, rektor kostela, Mgr. Marián
Čop, generální sekretář a tiskový mluvčí Ekumenické rady církví, a pan Leo Židek,
bývalý politický vězeň.

www.menetekel.cz

Mene Tekel – XVIII. ročník

Dramaturgie, produkce: Daniela Řeřichová

Organizační spolupráce: Adéla Konečná, Tereza Blažková, Veronika Kührová,
Petra Benýšková, Petr Kostka, Jaroslav Šolc, Zuzana Prokopová, Vaida Němečková,
Miroslav Kamil Černý, Jakub Straka, Miroslav Kasáček, Zdenka Owenová,
Matyáš Nataniel Barotek, Viola Chabrová, Zuzana Mattlachová, Terezie Neradilová,
Mikuláš Řeřicha

Webové stránky a FB festivalu: Michal Kuchta

Grafické zpracování katalogu a propagačních materiálů: Michal Papež

Korektura tiskovin: Jitka Šmídová

Tisk: Martin Louda, Indigoprint

Fotodokumentace: Jiří Nedvěď

Realizace projektu: Umění bez bariér, z. s.

© Mene Tekel 2025

Vstup na akce je volný

www.menetekel.cz

Projekt je realizován za finanční podpory
městské části Praha 2.

